

Editörün Notu: Bu makale A World To Win News Service editörleri tarafından oluşturulmuştur. Fransa’daki olayların gelişimi ile birlikte haber içeriği güncellenmiştir. Kaynak: <http://aworldtowinns.co.uk/blog/2018/12/09/france-the-house-is-on-fire/>

Fransa’nın kırsal bölgelerinde ve daha küçük kentlerde genellikle görmezden gelinen ve sessiz olan alt sınıflar arasında aniden patlak veren **Sarı Yelekler** isyanı, siyasal yaşamın merkezine gelmiş bulunuyor, bu durum daha geniş bir düzlemde ve çeşitli toplumsal hoşnutsuzlukların açığa çıkmasına vesile olabilir ve sistemin duvarında bir delik açmış olabilir. “**Ev yanıyor!**”, ifadesi ülkenin “politik sınıfları” arasında yaygın olan bir değerlendirme, alevler harlanıyor. İngiltere’deki Brexit referandumunu, ABD’de Trump’ın seçilmesi, Almanya’da Merkel’in seçilmesinin ve komşu İtalya’da egemen faşist bir hükümetin geçen baharda kurulmasının ardından Macron, “özgür dünyanın lideri” ve İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana ülkeyi ve batı dünyasını karakterize eden sosyal demokrat düzenin şampiyonu gömleğini giydi. Destekçilerinin arasında Fransa’nın genç başkanının su üzerinde yürüyebileceği şeklinde espriler dahi yapıldı. Şimdilerde, yalnızca birkaç ay önce Avrupa’nın en istikrarlı ülkesi olarak kabul edilen özgür dünyanın bu şampiyonunda, Paris’in sokaklarında zırhlı araçlar geziyor ve “Aydınlanmanın Şehri”, şimdilerde yanan araçların alevleriyle farklı şekilde aydınlanıyor.

Dünya kapitalist-emperyalist sistemin derin krizi ve bunun büyük küresel güçlere yaşattığı güçlükler, burjuva demokrasisi yapıları olan parlamenter düzen, hukukun üstünlüğü ve buna bağlı normlar ve kurumlarla açık bir şekilde şiddet dayatan faşist bir düzenin sürdürülüp sürdürülmeyeceğine dair hakim sınıf güçleriyle muhalif güçler arasında keskin çekişmelere yol açmıştır. Mevcut düzen kendi iç kavgaları ile darbeler alıp kırılmalar yaşarken, sosyal yapı daha da gerilmekte ve kitleler ülke çapında olayların girdabına sürüklenmektedir.

Macron, Sarı Yelekler isyanını frenlemeye çalışırken, en ciddi rakibi olan faşist lider Marine Le Pen ise, şu ana dek isyanı mümkün olan her şekilde iktidara yönelik kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya gayret etti. Fransa’yı daha fazla kaos ve kan dökülmesinden kurtarabilecek tek kişi olarak poz verirken, Macron’un istifa etmemesi halinde Sarı Yeleklere durdurabilmenin tek yolunun insanların vurulması olduğunu söylüyor. Fransız halkının büyük çoğunluğu Sarı Yeleklere karşı sempati duyduğundan, başkanın geri adım atması ülkenin siyasi istikrarı açısından önceden tahmin edilemeyen daha da yıkıcı sonuçlar doğurabilirdi. Bu aşamada, Macron az kişinin tahmin edeceği iki şey yaptı: asla kabul edilmeyeceği belirtilen halkın çeşitli talepleri için taviz verdi ve ordunun göreve çağrılacağı söylentileri karşısında sessiz kaldı.

Sarı Yelek Patlaması ve Zafer Takı'nın (Arc de Triumphe) Çöküşü

1 Aralık'ta, Fransa'nın askeri gücünün ve iktidarının simgesi olan Zafer Takı - Arc de Triumphe, yağmur ve karanlığın ortasında, polisin attığı gözyaşartıcı bombalar ve protestocuların yaktığı alevler, havai fişekler, ateşler ve patlamalarla aydınlatıldı. Sabah, çok sayıda göstericinin dağıtılması veya tutuklanmasının ardından Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron hasarı incelemek için geldiği zaman, “Macron istifa!” diye haykıran bir kalabalıkla karşılaştı.

Hükümet, güvenlik güçlerinin çoğunu dünyanın en lüks caddelerinden biri olan Champs Elysées'in eteklerinde, başkanlık sarayı çevresinde geniş bir alana yaymıştı. Otoriteler, en büyük korkuları olan, fırtınanın başkanlık sarayına yönelmesini engellemeyi başardı, ancak hızla bir araya gelen, saldırıya uğrasa ve sonradan çeşitli yerlere dağılsalar da yeniden toplanan ve hızlı hareket eden kalabalıklara hükmedemediler. Soğuğa rağmen binlerce kişi, Noel ışıkları altında ışıltılı dükkanların bulunduğu caddenin bir ucundan diğerine, polisin su saldırılarına ve zırhlı araçlarına meydan okudular, dükkanları yağmaladılar. Gösterişli zenginlikleriyle tanınan bu bölgelerin kontrolünü sağlamak için barikatlar oluşturuldu. Yüzlerce araba ve yarım düzine bina yakıldı. Küçük düşürülmelerinin intikamını almak için, polis ve paramiliter CRS güvenlik güçleri izole ettikleri protestocuları acımasızca dövdü.

1 Aralık Cumartesi günü 400’den fazla kişi tutuklandı, bu insanları çoğu günlerce suçsuz yere göz altında kaldı ve diğerleri ise hızla hapis cezasına çarptırıldı. Yetkililere göre, çoğunluğu yirmili yaşlarında, özellikle de “taşradan” kasabalardan ve küçük kentlerden gelen otuzlu yaşlarında kişilerdi. Çoğu her şeyden önce sermayeden toplumsal olarak uzakta kalan çalışan erkeklerdi. Araçlarında taşra plakası bulunanlar ayrıca trenle evlerine dönmeye çalışanların üzerleri arandı ve bu kişiler tutuklandılar.

Paris’teki bu meydan okumayı harekete geçiren şey, Paris’in temsil ettiği her şey tarafından boğulduklarına inan taşralardaki “Paris karşıtı” olarak adlandırılacak insanlardı. Üç hafta boyunca, özellikle ardışık cumartesi günlerinde, dağınık küçük gruplarda faaliyet gösteren yüz binlerce insan, ülkenin her yerinde, küçük kasabalarda ve büyük şehirlerde, akaryakıt istasyonlarını, depoları ve diğer stratejik tesislerle birlikte, karayolları ve kavşakları engelledi. Böyle bir fiziksel protesto hareketi için kitle şaşırtıcı derecede yaşlı sayılabilirdi. İçinde küçük işletme sahipleri, serbest meslek sahipleri (esnaf, teknisyenler ve kamyon sürücüleri gibi), alt düzey çalışanlar (yardımcı hemşireler, satış görevlileri) fabrikalardaki ve kırsaldaki diğer işçiler bulunuyordu. Sosyal yapı, farklı bölgelerde ve hatta farklı komşu kentlerde yaygın olarak değişiklik gösteriyordu. Birçoğu yoksuldu, ancak bazıları da yoksul değildi, fakat neredeyse herbiri ayın sonunu zor getiriyordu. Kuzey Fransa’daki yaşlı bir kadın muhabirimize şöyle dedi: “Bizler alt tabakadan insanlarız, en alttan değiliz fakat alt tabakanın ortasındayız.” Protestoları ilk başta tetikleyen şey, genel olarak kırsalda, küçük kasabalarda ve banliyölerdeki halk için ortak bir problemdi. Araçları ve kamyonları için giderek yükselen ve acı veren yakıt fiyatları!

Macron’un “reformları”, Fransa’yı daha da “iş-dostu” bir ülke haline getirmeyi amaçlıyordu, ancak genel olarak, açıktan bir eşitsizliğin mevcudiyeti kendini hissettiriyordu. Mesela, Macron tüm zenginlerden servet vergisini kaldırırken, gelirden bağımsız olarak tüm emekli maaşlarında % 8,6’lık sabit bir vergi uygulamasını gündeme getirdi. Sarı Yelekler, öfkelerini 1 Ocak’ta yapılması planlanan dizel yakıt fiyatında hükümete bağlı bir yürüyüşe odaklamayı seçti. Benimsedikleri üniforma ise zor durumda kalan sürücülerin giydiği floresanlı acil durum yeleği.

Sarı Yelekler genel olarak kendi güçlerine güvenerek yaşayan insanlar olarak kendilerini tanımlıyorlar ve hükümetin yaptıkları ile bunun artık daha da zor hale geldiğini düşünüyorlar. Fransa’nın bir zamanlar geniş yerel tren ağları bulunuyordu fakat zamanla yerellerdeki kamu hizmetlerinin hızla azalması nedeniyle Paris’in dışında daha fazla sayıda insan uzak mesafelere gitmek zorunda kalmaya başladı. İnsanlar kendilerinin Parisli “elitler” ya da “üst kast” tarafından hor görüldüğünü düşünüyor. Bazıları kendilerini “sans dents”, “dişsizler” olarak adlandırıyor; bu aristokrasinin köylülere taktığı alay içeren bir tanımlama, ancak acı verici bir yönü bulunuyor, çünkü bölgelerinde çok az diş hekimi mevcut ve diş

yapımı çok lüks bir şey.

Macron, dizel vergisini Fransa'nın ekolojik dönüşümü için kritik önemde görerek bunu meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak vergiler sadece yoksul insanları daha da zorlamakla kalmadı, Macron, Fransa'nın nükleer güce olan kuvvetli bağlılığını da korudu. Eleştirmenler ayrıca, hükümetin yıllardır Fransız endüstrisinin ve tüm ekonominin önemli bir kolu olan Fransız otomotiv endüstrisini küresel rekabete her zamankinden daha yoğun sokabilmek için dizel araçlar satın alınması doğrultusunda yıllardır teşvik etmesi ikiye bölünmüşlüğü dikkat çekiyor. Tüm bunlar, dünyanın doğal kaynaklarını yağmalayan ve karbon yakıt bağımlılığı konusunda başı çeken ve amiral gemisi Total şirketi olan bir ülkedeki utanç verici iki yüzölçümler anlamına geliyor.

Sarı Yelek protestosunun ana gündemi, Macron reformlarıyla ülkenin güvenlik ağının tahrip edilmesi ve 2008 krizinden bu yana ağırlaştırılmış olan çirkin eşitsizliklerin öfkesiyle belirlenirken, “*Trente Glorieuses*” dönemine, “*Muhteşem Otuz*” döneme eğilimini de içeriyor. Bu muhteşem otuz olarak anılan dönem, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa ekonomisindeki büyüme yıllarıdır. Tepedekiler ve alttakiler arasında bir sosyal sözleşme olduğu düşünülerek, en azından herkesin fayda göreceği bir döneme dönülmek isteniyor. Sarı Yelekler arasında başlarda ve bugün halen görülen, polis için söylenen “*Polis bizimle birlikte!*” denilmesi de bir tesadüf değil. Yani polis “bizimle” olmasa bile, artık öyle olmalıdır deniliyor. Polis sendikalarından biri Sarı Yeleklere olan desteğini dahi ilan etmiş durumda. Kuzey Fransa'daki sınırların yakınındaki barikatlarda bazı Sarı Yelekler, kamyon sürücülerinin uyuğu ve göçmenler için yapılan teftişler sonucunda insanları sınır polisine teslim ettiğini söylüyor ve çoğu zaman polisin çalışmalarına nazaran işleri polisten daha iyi yaptıklarından övgü ile bahsediyorlar.

Hareketin ne kadar ileri gittiği ya da “aşırı sağ” tarafından ne şekilde kullanıldığına dair pek çok tartışma mevcut. Bu tartışmalar Macron'un (“solu” olarak tanımlanan tüm güçler çöküş yaşadığı için kendini merkez olarak tanımlıyor) değil, Le Pen'in Rassemblement National (eski adıyla FN, Ulusal Cephe) ve Fransa'nın geleneksel hakkının kalıntılarını içeriyor. Süreçte açık şekilde faşist olan yapılar da bulunuyor. “Katho-faşistler” (rahipler ve piskoposlar tarafından teşvik edilen faşizmi savunanlar), üst orta sınıf gençlik mücadele grupları, “identitarians”, şu anda yasadışı olan faşist terörist gruplar, kralcılar ve diğerleri de dahil olmak üzere doğrudan faşist güçler mevcut. Sarı Yeleklerin yoğunluklu olduğu bölgeler bir bakıma, Le Pen'in haritada daha önceki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde en iyi olduğu yerler olarak görülüyor. Birçok Sarı Yelek, apolitik olduklarını ve kimseye oy vermediklerini söylüyor, ancak bazı istisnalar dışında Le Pen taraftarlarının hareket üzerindeki etkisine yönelik çok az tepki var ve faşist pankartların kitlesel protestolarda sıkça ortaya çıkması da ülke çapında bu kesimlerin varlığını normalleştiriyor.

Esas önemli nokta, Le Pen’in bu hareketin örgütsel olarak “arkasında” olup olmaması meselesi değildir. İtalya’daki Beş Yıldız hareketinin örneğini düşünelim. Yıllarca kendilerini apolitik olarak ilan ettiler ve sosyal medya ve internet referandumları yoluyla “yatay demokrasi” adına tüm partilere karşı çıktılar, ancak süreç Beş Yıldızın açık ara kazanmasına rağmen, açıktan terör uygulayan haydutların faşist bir koalisyon hükümeti kurması ile sona erdi. Kitlese hareketler her seferinde, zamanı geri çevirmek ve geçmişin sosyal refah devletinin vaatlerini geri getirmek için savaşmaya odaklandığında gerici siyasi projelerin arkasındaki güçler tarafından yutulur - bu durum, Fransa’nın konumunun savunulması ve kana susamış rakip hırsızların bulunduğu emperyalist dünyada ilerletilmesi için faşist bir rejimin kurulması anlamına gelmektedir.

Macron ve bir gecede yarattığı partisi, geleneksel sağın ve solun bütün eski ana partilerine “alternatif” olarak iktidara gelerek siyasi kurumların daha geniş şekilde çöküşünü meşrulaştırmıştı. Onun projesi, mevcut burjuva-demokratik parlamenter siyasi yapının meşruiyetini yeniden kurarken, tüm sınıflar arasında “sosyal dayanışma” için durduğunu iddia eden eski sosyal-demokratik refah devletini ortadan kaldırmaktı. Örneğin Macron, başkanların geleneksel olarak verdikleri asgari ücretteki sembolik artışı reddederek, hedefinin yoksul insanların koşullarını iyileştirmek olmadığını, ancak Fransız kapitalistlerini dünyada daha rekabetçi hale getirerek yoksulluktan kurtulmanın mümkün olacağını savundu. Bu işe yaramadı. Seçimleri kazanmasına yol açan özellikle orta ve alt sınıfların çoğundaki coşku yerini zenginler lehine cüzdanelerinin boşaldığını görmelerine bıraktı. Bu, mevcut siyasi yapının meşruluğunu daha da yitirmesine yol açacaktı.

Sarı Yelek hareketi, izole edilmiş bir fenomen olarak da değerlendirilemez. Le Pen’in faşist partisi, Fransa’nın bir kuşağı için siyaset sahnesinde büyük bir güç oldu; sadece 18 ay önce Cumhurbaşkanı görevden alınmasına değil, partisinin yaklaşmakta olan Avrupa Parlamentosu seçimleri için sandık başına gitmesine de yol açtı. Le Pen, tüm politik süreci sağa kaydırmada önemli bir rol oynuyor. Geleneksel Fransız siyasetinin ana akımının, diğer Batı ülkelerinde hızla çöktüğü için, iktidardaki iradeyi desteklemek için hakim sınıfların büyük bölümlerinde giderek artan bir temeli bulunmaktadır. Macron, akaryakıt zammını iptal ederek Sarı Yelekleri böleceğini ve düzenin korunmasını isteyen kaygılı orta sınıfları kullanacağını umuyor. Ancak, halk protestosuna karşı baskıyı arttırmak, faşistlere karşı bir siper olarak görülen kendisine yönelik desteğin yitirilmesini sağlarken, açık şekilde daha da otoriter olan Le Pen’in yolunu açmaktadır.

“Aşırı sol” olarak bilinen La France Insoumise başkanı Jean-Luc Melenchon, Le Pen’in Macron’a yönelik geri adım atması ve seçimlerin yeniden yapılması çağrısını dillendiriyor. Halkın kendi bağımsız kitlese eylemleriyle faşizmi durdurma ve anlama yeteneğini geliştirmek yerine, Melenchon bu durumu ortaya çıkaran kanallar üzerinde yer almayı ilk

adım olarak ortaya koyuyor. Bu, faşizm tehlikesinin ve halkın çıkarlarının terkedilmesinin korkunç bir şekilde göz ardı edilmesine dayanan, gerici ve potansiyel olarak feci bir oyundur. Melenchon'un, Le Pen'in "sağ popülizmi" ile savaşmak için ihtiyaç duyduğu "sol popülizm" olarak nitelendirilen programı, sosyal refah devletinin savunmasını çıplak Fransız milliyetçiliği ile birleştirmektedir. "Cumhuriyete" verdiği destek, Fransız devletinin ve Fransız toplumunun bugün olduğu gibi az da olsa, yabancı rakip devletlere karşı "Fransızların" refahını gururla savunmak ve Fransız vatandaşı olarak göreceli ayrıcalıklarını korunmasını desteklemektir. Büyük zenginlikleri dünya halklarının sırtından sağlanmış bir ülkenin savunulması... Ancak eğer böylesi bir milliyetçi projeye gidecekseniz, gerçek faşist Le Pen'in doğrudan ve saldırgan milliyetçiliği yerine, sonradan gelen Melenchon'un düşük tonlu versiyonuyla niye uğraşıyorsunuz?

Sarı Yeleğin temsil ettiği "öteki Fransa" halkın tek acı çeken kısmı değildir. Kentlerde, çok uluslu yoksul işçi sınıfının ve alt orta sınıf bölgelerinin "öteki Fransası" da var. Örneğin, ülkenin en harap konutlarından bazılarıyla dolu olan Marsilya'da, çok uluslu bir mahallede sekiz kişinin ölümüne neden olan iki binanın çöküşünü protesto eden bir hareket bulunuyor. Öfkeli yürüyüşü Sarı Yeleğin alayını geçmiş durumda. Sarı Yeleğin, Fransız bayrakları taşıdılar. Diğer yürüyüşte insanlar "bu afiş tuvalete atın!" dediler. Yürüyüşler birleştikten sonra polis yalnızca protestoculara değil aynı zamanda apartman pencerelerine nişan alarak göz yaşartıcı bomba atmaya başladı. 80 yaşındaki bir kadını öldürdü. Bütün bunlar, ezilenlerin nasıl birleştirileceği sorusunu ortaya koyuyor.

Fransa'da daha başka ve son derece önemli hoşnutsuzluklar mevcut. Paris'teki yaklaşık 8.000 kişilik ilk Sarı Yeleğin gösterisi ile aynı gün, en az 20.000 ve belki daha da fazla genç kadın ve bazı erkekler kadınlara karşı cinsel şiddete karşı yürüdüler. Diğer kentlerde de on binlerce insan sokaklara çıktı, "Ben de" - "Me Too" hareketi direnişle karşı karşıya kaldı. Bu olay entelektüel kurumların Müslüman ülkelerdeki kadınların ezilmesine odaklanmayı sevdiği bir ülkede gerçekleşti. Genç kadınlar patriarkayı ve erkek üstünlüğünü açıkça hedef alan sloganlar attılar. Onların enerjisi, öfkesi, çeşitliliği ve sayıları beklentileri tamamen aştı. Bu da heterojen ve çelişkili bir şeydi, ancak bu canlı ve ileriye dönüktü; birçok katılımcı, gerçek ve özgürleştirici bir toplumsal değişim için kadına yönelik baskının dünya dönüştürülmeden sonlanamayacağını talebini taşıdı.

Farklı çıkar grupları, kaçınılmaz olan geçici kesişimlerinin ötesine nasıl geçebilir ve halk düşmanlarına, kapitalist-emperyalist egemen sınıf ve devlete karşı nasıl birleştirilir? Melenchon gibi değil, böyleleri kitlelerin farklı kısımlarını, milliyetçi ve sosyal-demokratik refah devletini yeniden canlandırma boş hayalleri temelinde birleştirmeye çalışıyor. Ve Sarı Yeleğin hareketinin karakterinin değişebileceğini, polise karşı en iyi sokak savaşçılarının kendilerinin olduğunu kanıtlamaya çalışan anarşistler gibi de değil. İnsanlar kendiliğinden

birleşemezler. Devrimciler kimsenin kuyrukçuluğunu yapamazlar.

Macron ve Fransa’daki yerleşik sosyal demokrat düzenin savunucularının, halkın yaşadığı baskılara ve acılara verecekleri bir yanıtları bulunmamaktadır. Le Pen ve faşist güçler kanatlarını açmış beklerken, pençeleri ile saldırmaya hazırlanıyor. Bu iki müttefik kuvvet nihai olarak sömürü, zulüm, imparatorluk savaşları ve çevresel felaketin düzeninin farklı biçimlerini temsil etmektedir. Le Pen’in faşist alternatifi ancak bütün bunları hızlandırmak ve daha da şiddetli ve etkin bir şekilde yapmak için söz verebilir.

Sarı Yelek protestoları ülkeyi sarstıkça, yapılması gereken şey, ABD’de yapılan ara dönem seçimleri döneminde **revcom.us** web sitesinde yayınlanan bir açık mektupta belirtildiği gibi, *“... kökten farklı bir alternatif, üçüncü bir gelecek için söz konusu olan şey, sömürü ve baskı biçimlerinin her türlüşünün ortadan kaldırılmasına dayanan farklı bir toplum, sosyal ilişkilerin, ahlakın ve insanlara damgalanmış düşünce biçimlerinin kökten değişimi ve insanlığın kurtuluşuna yönelik bir gelecek için emperyalizmin kamplarından kökten bir kopuştur. Günümüzde oldukça gelişmiş bir vizyon, strateji ve toplumun dinamiklerini devrim yoluyla kökten bir şekilde nasıl dönüştürülebileceğini anlamaya yönelik bilimsel bir yöntem üzerinde temellenen bir liderlik bulunmaktadır.”*

Bu seçenek - Bob Avakian’ın **Yeni Komünizmidir** - bu seçeneğin Fransa’daki fırtınalı denizde cesurca ilerleyen halk kitlelerinin temelinde hızla yerleştirilmesi gerekmektedir, böylece daha fazla insanın gerçek durumu anlamaya başlaması ve insanlığın kurtuluşu için savaşımaya başlaması mümkün olacaktır.